

Pastorie en Kosterwoning De Oude Kerk Soest

Gepubliceerd 13-07-2005

Vandaag in Hervonden Soest een foto van 'De Oude Kerk' uit de tijd dat de dominee en de koster beiden nog naast de kerk woonden. Op de foto kijken we tegen de toenmalige pastorie aan op de hoek Torenstraat Kerkstraat. Deze pastorie is gebouwd in 1920 op de plek waar voorheen de karakteristieke boerderij van Siem Ping heeft gestaan. Rechts op de foto (nu het Emma-monument) zien we de remise van de N.V. Soester Paardentramweg. De paardentram liep langs de Rijksstraatweg van Soest naar Baarn. Op 18 mei 1924 reed de laatste tram. Het vervoer werd overgenomen door de autobusdienst Joh. Geerestein, die al sinds 1923 op Soestdijk en Amersfoort reed.

Aan het begin van de vorige eeuw was de situatie rond de kerk heel anders. Omstreeks 1900 heette de Torenstraat nog Doodweg. Doodwegen (Doedtwech) kwamen op veel plaatsen in het land voor. Deze wegen dateren uit de tijd van Karel de Grote (800 jaar na C), die voorschreef dat lijkstoeten alleen langs vastgestelde wegen naar kerkhoven mochten gaan om het begraven of verbranden van lijken op de oude heidense begraafplaatsen tegen te gaan. Officieel is de naam Torenstraat op 30 november 1911 bij raadsbesluit vastgesteld. Jarenlang, tot ruim na de oorlog, is het smalle stukje Torenstraat éénrichting gebleven. Al het verkeer vanaf Amersfoort liep via de Kerkstraat achter de kerk om.

Terug naar de nieuw gebouwde pastorie van 1920 waar in het geheel maar vier predikanten hebben gewoond.

De eerste bewoner was dominee Daniel Pieter Brans; hij was predikant van De Oude Kerk van 1893 tot 1926. De eerste 27 jaar in Soest bewoonde hij de pastorie op

Kerkstraat 15, het pand waar later van der Leck en daarna de in de oorlog afgezette oud minister president Jonkheer DJ de Geer heeft gewoond. In 1940 werd hij door Koningin Wilhelmina aan de kant gezet. Ds D.P.Brans vertrok in 1926 naar Oosterhout.

De volgende dominee was Ds. Jan Isaac van Schaick (1927 tot 1946). Hij kwam van Nieuwe Pekela en heeft tot 1946 in Soest 'gestaan', tot hij te "links" werd bevonden en uiteindelijk vertrokken is naar Chaam. Zijn opvolger was Ds. Duco van Krugten, beroepen uit Almkerk (1947 tot 1958): de dominee die de grote restauratie van De Oude Kerk in 1958 heeft meegemaakt, maar in datzelfde jaar wegens privé-omstandigheden zijn ambt als dominee heeft neergelegd.

Zijn opvolger, Ds. Huibert Roest, deed zijn intrede in 1958 en woonde in de pastorie naast de kerk, tot aan de sloop in 1968. Roest heeft nog een jaar in de nieuwe pastorie aan de Bartolottilaan gewoond. Hij werd beroepen te Avereest en heeft dit beroep toen aanvaard.

Na de restauratie van De Oude kerk volgden al gauw gemeentelijke plannen voor een algehele restauratie van de hele kerkebuurt. Deze plannen moeten gezien worden als een tegenhanger voor de hoogbouw op de Eng en in het Smidsveen en de wijk Klaarwater. De heer van Ee, oud bewoner van de kerkebuurt en eigenaar van verschillende oude pandjes, was al bezig om zijn huizenbezit grondig te restaureren. Hij had de toenmalige burgemeester van Soest, baron J.S. Bentinck, aan zijn zijde. Met het restaureren en conserveren van de Kerkebuurt, het Oude Soest, kwam de gemeente met plannen om het zicht op De Oude kerk 'vrij' te maken. In dat kader is aan de noordzijde de pastorie (uit 1920) het eerste pand dat in 1968 wordt gesloopt. Later volgde de sloop van panden aan de zuidzijde van de kerk; allereerst in 1975 het pand van meubel- en textielzaak van Middelman. Kort na het 750 jarig bestaan van Soest in 1979 werd de sloop van de kosterwoning van koster Prinsenbergh ter hand genomen. Veel later in 1992 moest de sportzaak annex schoenenhandel Nic van Dam er aan geloven. Van Dam wilde het gave huis waar hij woonde (de zaak was al verplaatst naar Soestdijk) niet verkopen. Uiteindelijk heeft de gemeente er hfl 500.000.=. voor moeten neertellen, voor wat in gemeentekringen 'de puist van wethouder Menne' werd genoemd. In die tijd toch wel een hoog bedrag en voor de gemeente een groot offer. Doen of niet doen, moest men ingaan op de vraagprijs? Jan Visser schreef er een column over. Hij vatte dit offer samen in zonde van het geld en "vijf ton voor grassprietjes". De koop en sloop zijn doorgedaan en het resultaat mag er zijn. Een pracht stukje Oud Soest is behouden gebleven en ligt er voor jaren groots en mooi bij.